

บทความวิชาการ

9 ทักษะสำคัญที่มีประโยชน์ สำหรับคุณครู

นายศุภศิลป์ รียุง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

เลขที่ 11

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีการเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน และบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาดังกล่าวก็คือ ครู นั่นเอง เพราะครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ และการพัฒนาโดยรอบให้เกิดในตัวผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเชิงวิชาการนำไปสู่การมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งการดำรงตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ดังนั้นการจะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพจึงย่อมต้องพึ่งพาอาศัยครูที่มีคุณภาพ ครูที่มีความเป็นครู

ครูต้องมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี หากไม่แม่นในเรื่องที่สอนหรือ ถ้ายทอดแล้ว ก็ยากที่นักเรียนจะมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ และครูต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีจะช่วยกระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียนและหากออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการได้เป็นอย่างดี ครูผู้สอนต้องเข้าใจแนวคิดที่ว่า ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นเองได้จากภายในตัวของผู้เรียนเอง โดยเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่ภายในเข้ากับการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ซึ่งครูสามารถนำแนวคิดนี้ไปพัฒนาวางแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่ต้องการได้ ครูต้องสามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ผู้เรียนกับครู ครูภายในสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษา และสถานศึกษากับชุมชน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เป็นประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียน ครูมีบทบาทในการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือกันระหว่างนักเรียนกับครูและนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน เพื่อฝึกทักษะ การทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ด้วยตนเองและทักษะที่สำคัญอื่น ๆ ครูต้องมีทักษะการสื่อสาร ทั้งการบรรยาย การยกตัวอย่าง การเลือกใช้สื่อ การนำเสนอสื่อ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดความรู้ ให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ในยุคสมัยหน้าครูต้องออกแบบสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน มากกว่าการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้โดยตรงเพียงอย่างเดียว ครูต้องมีมุขิตา จิตต่อนักเรียน ต้องแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใยอย่างจริงใจต่อนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเชื่อใจ ส่งผล ให้เกิดสภาพการเรียนรู้ที่ต้นแบบผ่อนคลาย ซึ่งเป็นสภาพที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุด

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีแนวปฏิบัติที่สำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อให้การจัด กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ และส่งผลต่อผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ และตรงตามวัตถุประสงค์ โดยมีแนวปฏิบัติ ที่สำคัญ 9 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 ทักษะการมีความอดทน อดกลั้น

ข้อนี้ถือเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดเลยก็ว่าได้ สำหรับการสอนเด็กนักเรียนในยุคนี้ เพราะหลายคนเป็นคนดี และหลายคนขาดความเคารพยำเกรง ครูตั้งแต่อายุน้อย การที่ครูจัดการเรียนการสอนในห้องที่เต็มไปด้วยเด็ก วัยรุ่นที่กำลังมีความคิดเป็นของตนเอง รักอิสระ หรือแม้แต่การเต็มไปด้วยความเกรี้ยวกราด ก็ล้วนแล้วแต่เป็น สาเหตุที่คุณครูที่ตีทุกคนต้องความอดทน อดกลั้น ต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ต่างๆ และหาวิธีการจัดการเรียน การสอนให้กับนักเรียนบรรลุตามตัวชี้วัด และมาตรฐาน ของหลักสูตร

ประการที่ 2 ทักษะการปรับตัว

เด็กที่แตกต่างกันเรียนรู้ด้วยวิธีที่ต่างกัน และบางบทเรียนต้องการเครื่องมือการสอนที่ไม่เหมือนใคร ครูที่รู้วิธีปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน เพื่อให้เด็กทุกคนเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมที่สุด บางครั้งอาจต้องใช้เวลา พฤติกรรมนักเรียนก็เปลี่ยนไปตามแต่ละรุ่น แต่ละปีการศึกษา ด้วยเหตุนี้ ทักษะในการปรับตัวจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ประการที่ 3 ทักษะการมีจินตนาการ

ไม่ว่าคุณครูจะสอนวิชาเคมีในโรงเรียนมัธยมหรือโรงเรียนอนุบาลไม่มีอะไรเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้จินตนาการของคุณครูเพื่อสร้างวิธีการใหม่และน่าสนใจสำหรับนักเรียน โดยคุณครูอาจได้รับแรงบันดาลใจจากผลงานของคุณครูคนอื่น หรือโฆษณาทางโทรทัศน์ ก็ได้ แต่นั่นไม่สำคัญ สิ่งที่สำคัญคือคุณครูต้องใช้ความคิดริเริ่มในการหาวิธีการใหม่ ๆ สำหรับเด็ก ๆ ของคุณครู ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระ วิชาที่กำลังสอน

ประการที่ 4 ทักษะการทำงานเป็นทีม

คุณครูอาจมีช่วงเวลาที่ยากลำบากในการจัดการเรียนการสอน หรือในการทำงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย เพราะไม่มีผู้ช่วยสอนเหมือนอาจารย์ในมหาวิทยาลัย แต่ในโรงเรียนก็ยังมี ผอ. เพื่อนครู จนท.ธุรการ นักการภารโรง แม่ครัว หากคุณครูเคยช่วยเหลือท่านเหล่านั้นมาก่อน เมื่อคุณครูมีงานที่หนักเชื่อเลยครับว่า ท่านเหล่านั้นก็จะยื่นมือเข้าช่วยท่านเช่นกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แบ่งเบาภาระกัน รู้หน้าที่ของตนเอง และเมื่อทีมทำงานเป็นทีมแล้วงานต่างๆจากใช้เวลามาก ก็จะใช้เวลาน้อยลง ในห้องเรียนเช่นกัน การสอนให้นักเรียนทำงานเป็นทีมจะเป็นการเพิ่มความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้ และเกิดความสุขสนาน อีกด้วย

ประการที่ 5 ทักษะการยอมรับความเสี่ยงของสิ่งที่ทำ

บางครั้งเพื่อรับรางวัลใหญ่คุณอาจต้องเสี่ยง การเป็นครูเป็นเรื่องเกี่ยวกับการหาวิธีให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้และบางครั้งวิธีการเรียนรู้แบบใหม่เหล่านี้อาจมีความเสี่ยง ติดกับมันและคุณจะพบว่าคนอื่นกำลังติดตามตัวอย่างการสอนของคุณ

ประการที่ 6 ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

คุณครูจำเป็นที่จะต้องเป็นแก้วที่ไม่มีวันเต็ม และต้องไม่มีคำว่ารู้มากเกินไป ด้วยภาระหน้าที่ ของครูที่ต้อง ให้ความรู้แก่นักเรียน ครูจึงต้องหาวิธีที่ดีที่สุดในการสอนนักเรียน ไม่ว่าจะเป็น หลักสูตรการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสัมมนา ต่างๆ ทั้งที่เขตพื้นที่จัดขึ้น และหาเพิ่มเติมเอง มีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ องค์ความรู้ต่างๆให้ ทันต่อการณ์ปัจจุบันเสมอ

ประการที่ 7 ทักษะการสื่อสาร

คุณครูจะไม่ประสบความสำเร็จในการสอนเลย หากไม่มีทักษะการสื่อสารที่ดี ชัดเจน กระชับและตรง ประเด็นยิ่งทักษะการสื่อสารของคุณครูดีขึ้นเท่าไร บทเรียนต่างๆที่คุณครูสอน ก็จะยิ่งง่ายขึ้นเท่านั้น

ประการที่ 8 ทักษะการให้คำปรึกษา

ครูต้องจำไว้เสมอว่านอกเหนือจากผู้ปกครองแล้ว ครูก็ยังเป็นหนึ่งในผู้ให้คำปรึกษา เรื่องต่างๆในชีวิตของนักเรียนนั้นหมายถึงการเป็นตัวอย่างที่ดีตลอดเวลา ยิ่งในปัจจุบัน โลกโซเชียล เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันไปแล้วการที่คุณครูสามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการรับรู้ข้อเท็จจริงต่างๆ บนโลกโซเชียล ก็จะทำให้นักเรียนปลอดภัยจากผู้ไม่หวังดีต่างๆ สามารถบริหารจัดการตนเองไม่ให้เสพติดเกมออนไลน์ เป็นเหยื่อการพนันออนไลน์ พนันบอล การทำอนาจาร การถูกล่อลวง เป็นต้น

ประการที่ 9 ทักษะความเป็นผู้นำ

อีกหนึ่งทักษะที่สำคัญที่สุดที่ครูแต่ละคนต้องมี (นอกเหนือจากความอดทน) คือ ความเป็นผู้นำ นักเรียนของในชั้นต้องการใครสักคนที่จะแนะนำพวกเขา จะเป็นผู้กำหนดความเป็นไปของกิจกรรมการเรียนในชั้นเรียน ว่าเริ่มตอนไหนจบตอนไหน ถึงขั้นไหนแล้ว ความเป็นผู้นำในด้านวิชาการ หมายถึง คุณครูต้องแตกฉานในเนื้อหาที่สอน ไม่พึ่งพาเพียงตำราเรียนเท่านั้น จำเป็นต้องมีองค์ความรู้ที่คอยเสริมให้นักเรียนด้วยที่นอกเหนือจากเนื้อหาสาระหลัก

บทสรุป

จากทักษะทั้ง 9 ประการที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ครูควรสร้างสรรค์และเรียนรู้การใช้เครื่องมือ/เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น Internet และควรค้นหาความรู้ตลอดเวลา มีการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการค้นคว้า หาความรู้ด้วยเทคโนโลยี แล้วควรขยายผลความรู้ เพื่อให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและ ชุมชนโดยรวม ครูควรค้นคว้าและเลือกเนื้อหาสาระ เอกสารหลักฐานอ้างอิง ที่ทันสมัย เพื่อให้เกิด ความคิดสร้างสรรค์ในการนำมา พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ครูควรเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลายและสามารถเป็นผู้ใช้ปลายทางที่ดี ครูควรสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้ในการสร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการ สร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น เป็นลักษณะครูที่ให้ความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ อันที่จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ มุ่งให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์อย่างเต็มเต็มศักยภาพ และมีความสุขกับการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

ครูอัปเดตเดทตอทคอมโดยแปลจากบทความภาษาอังกฤษที่สืบค้นจาก เว็บไซต์

(<http://www.teachercertification.org/> สืบค้น 19 ก.พ. 2563)

<https://www.kruupdate.com/22776/> 9 ทักษะ ที่มีประโยชน์ สำหรับครู ในยุคนี้

<https://schoolflix.org/th/news/category/12838-%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B9>

<https://kan875220175.wordpress.com/2018/05/20/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9>

<https://www2.si.mahidol.ac.th/km/knowledgeassets/kmexperience/kmarticle/15325/>

กาสร้างงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ

<https://www.chula.ac.th/news/29739/> คิดใหม่ ทำใหม่ กับการเรียนการสอนออนไลน์ในช่วง COVID-19

<https://www.educathai.com/knowledge/articles/336> เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไว เรียนอย่างไรให้มีความสุข

<https://leadbusinessinstitute.com/?p=1009> Self-learning (การเรียนรู้ด้วยตนเอง)

<https://www.educathai.com/knowledge/articles/420> การเสริมแรงเชิงบวกในห้องเรียน ปรับพฤติกรรม

พัฒนาการเรียนรู้

<https://m.facebook.com/StarfishAcademy2019/posts/992893627846130> ภาวะผู้นำสร้างได้ในห้องเรียน

<https://www.educathai.com/knowledge/articles/330> ทำความเข้าใจ และรู้จักนักเรียนของตัวเองให้มากขึ้น

<https://www.trainkru.com/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%97>

ปลูกความคิดสร้างสรรค์ให้กับศิษย์ หน้าที่สำคัญของครู